

Izhaja vsak torek in soboto ob 4. uri popoldne. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 10 K, polletno 5 K in četrtletno 2-50 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekalšču po 8 vin.

GORICA

Uredništvo in upravnništvo je nahajata v Narodni tiskarni, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 14 vin., 2-krat po 12 vin., 3-krat po 10 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. L. Lukežič).

Nemška prepotenca.

V novejšem času so se vrgli Nemci z vso silo na Primorsko. S sistematičnim delom hočejo napraviti nemški most do Adrije, ugnezditi se hočejo posebno v Trstu, ki naj postane po intencijah Vse in Velikonemcev južnonemški Hamburg. In naša avstrijska vlada jim gre še rade volje na roko. Kjer si le požeje, ustanovi jim nemške šole, da love vanje slovanško deco. Trst, Pulj, Opatija, Gorica govori dovolj jasno. Ni čuda, da njih ošabnost in njih apetit raste do skrajnosti. Naj navedemo vzgled. V 63. št. „Grazer Tagblatt“-a zahteva neki nemški pedagog in stavitelj nemškega mosta do Adrije, naj se uvrdejo na primorskih srednjih šolah obligatni kurzi v deželni jezik za Nemce. V teh kurzi naj bi se nemški dijaki naučili toliko slovenščine, kolikor jo bodo potrebovali kot bodoči uradniki. „Auf grammatikalische und sonstige philologisch interessante Einzelheiten einzugehen, müsste strenge verboten sein“. To je v graškem listu razprto tiskano. Kam pes tace molj, vidi vsakdo. Še ono pičlo število državnih službic (boljša mesta imajo itak oni) bi nemški privandraci radi odjedli domačinom. Najlepše pa še pride. „Der Unterriht der Italiener, beziehungsweise Slovenen, in ihrer Muttersprache“, tako modruje politikajoči pedagog dalje, können te wegfallen. Aufgabe der deutschen (sic) Schule ist es gewiss nicht, dafür zu sorgen, — allenfalls könnte auch diesem Wunsche durch Freikurse entsprochen werden“. Kako milostljivo! To se pravi po naše, slovenščina naj bi se ne poučevala več na goriški gimnaziji in realki, nemška nadutost bi ji dovolila kvečjemu skromen kotiček v neobligatnem kurzu. Tako pišejo ljudje, ki so prišli s trebuhom za kruhom v našo deželo, lačni in revni, katerim se je v naši deželi zredil trebušček. Ali ni to že blaznost? Toda „ist dies schon Tollheit, hat es doch Methode“. Nemška nevarnost za nas je večja kakor si mislimo, kajti Nemci delajo sistematično in premišljeno, vsak nemški uradnik v naši deželi razvija prav apostolsko gorečnost in misijonsko delavnost za nemštvo. Njih „Schutzvereine“ (!) jih pridno zalagajo z denarjem. Nemci pa delajo tudi složno. Naj bo žid ali antisemit, sovraštvo do slovanstva jih družiti. „Schriftwart“ (tajnik) goriške ljudmarke podružnice je menda dr. Leon Hornung iz Krakova, profesor na gimnaziji. Mož ima 25 let. Ali se zaveda, da mora on kot učitelj ljubiti otroke? Ali more ljubiti otroke onega ljudstva, proti kateremu je delovanje Südmarke naperjeno?

Za danes dovolj. K predmeta samemu se še povrnemo.

Primera dobro zadeta.

(Dalje.)

„Edinost“ piše nadalje, da je opirala svojo kritiko o političnem delovanju Gregorčičeve stranke na javna, notorična in vsem vidljiva dejstva. Ona meni dejstva, katera se tičejo delovanja naše deželnozbornske delegacije v minoli šestletni dobi. To delovanje seveda ne more izkazati v narodnem oziru posebnih uspehov, kakor bi si jih želel vsak narodni Slovenec, in tudi mi. Trezni in pravični ocenjevalec teh uspehov — ali „Edinosti“

ljubše: neuspehov — se pa ne postavlja na stališče absolutnosti, brezobzirnosti, na stališče razvajane dece, ki hoče imeti od starišev to in ono, pa se ne vpraša, ali stariši sploh to imajo, da bi ji dali. Na to krivično stališče se je žal postavljala „Edinost“, posnemaje svojo prijateljico „Sočo“. Lahko ji je bilo in tudi komično našim poslancem očitati: to ste opustili, tega niste dosegli... saj so bila to res „javna, notorična in vsem vidna dejstva“, ali se je pa ona kakoršenkrat vprašala, ali so ta „dejstva“ sadovi morebitne nebržnosti, nemarnosti, nesposobnosti, nerodoljubnosti naših poslancev, ali so pa posledice skrajno neugodnih razmer in nepremagljivih težkoč? Za zadnje vprašanje si je pa „Edinost“ trdovratno zatiskala oči in mašila oči, četudi so bile one neugodne razmere in nepremagljive težkoče „javna, notorična in vsem vidna dejstva“. Ona je zahtevala od naših poslancev to, kar se more zahtevati od poslancev, ki tvorijo večino, ali vsaj celotno manjšino, ki more večino v delovanju zavirati. Te moči pa naša delegacija ni imela, dež. zbor bi bil tudi brez nje deloval: z abstinenco bi ne bila dosegla drugega, nego prepustila laški večini še prostesjo roko ter izročila koristi slov. ljudstva slovenskim liberalcem v grdo izkoriščanje v liberalne svrhe. Našim ni torej preostalo drugega nego skušati izlepa doseči koristi za naše ljudstvo v narodnem in gospodarskem oziru. Človek torej, ki ima nekliko dobre volje in trohico politične poštenosti, ne more zahtevati od take delegacije nemogočih uspehov. Kdor je pa zle volje in politični brezvestnež, ta bo skušal iz takih kritičnih razmer celo politični kapital kovati. In v to nepošteno podjetje je stopila na stran naših nasprotnikov tudi „Edinost“, in kaj je jedro tega političnega rokovnjaštva? V kratkih besedah to-le: Klerikalci ne morejo v dež. zboru za Slovence vsega doseči, kar jim gre. Vzrok je laška večina in dejstvo, da je pred leti uprizorjeno slov. abstinenco, edino sredstvo, s katerim bi se mogla laška prepotenca krotiti, slov. liberalni poslanec izdal, in da je od takrat vsled razcepljenosti na slov. strani slov. abstinenca nemožna. Zamolčimo slovenskemu ljudstvu te vzroke, kažimo mu le njih posledice, in da si bo znalo te posledice razlagati, podtaknimo jim drugi vzrok, skrivno zvezo slov. klerikalcev z Lahi! To je bil spocetek v glavi zlega duha v goriški Gosposki ulici, in — ustvarjena je bila „Zveza Gregorčič-Pajer! — (Konec prih.)

Novo zasedanje državnega zbora.

V sredo je imela poslanska zbornica svojo prvo sejo v novem zasedanju. Udeležili so se je malone skoro vsi poslanci in radovednost je prignala tudi mnogo občinstva na galerije.

Ko je prišlo ministerstvo v dvorano, so je češki radikalci pozdravili z „Pfai“ in „Abzug“-klici, dočim sta je levica in Poljaki vsprejeli z živahnim odobravanjem. Ob neprestanem hrupu čeških radikalcev je ministerski predsednik baron Bienertth proglasil XIX. zasedanje državnega zbora otvorjeno ter je povabil posl. Funkc-je, naj prevzame starostno predsedstvo.

V svojem pozdravnem govoru, ki se ga je radi neprestanega hrupa zamoglo le malo razumeti, je starostni predsednik izrazil nad, da bo parlamentarno zasedanje vseeno, nemoteno in trajno. Resnost notranjih in unanjih razmer zahteva popolne moče, neprestano skupno delovanje in trdno odločnost.

Starostni predsednik je izrazil nado, da zbornica opraviči zaupanje najširjih ljudskih slojev. Zaključil je svoj govor s trikratnim „živio“ na cesarja. Po rešenih formalnostih se je z glasovnicami vrnila volitev predsednika. Oddanih je bilo 440 glasovnic, od teh 98 praznih. Predsednikom je bil z 237 glasovi izvoljen dr. Pattai. Posl. dr. Pacak je dobil 103 glase, posl. Chcc in Pernerstorfer po en glas.

Dr. Pattai se je zahvalil na izvolitvi in je obljubil, da bo nepristransko vodil razprave ter čul pravice parlamenta. Pozival je poslance k složnemu delovanju. V nadaljevanju skupnega delovanja je najbolje poročstvo sporazuma. Potem obvelja tudi za Avstrijo rek: v tvoji hiši je Avstrija.

Nato se je vrnila volitev podpredsednikov. Dr. Laginja je bil izvoljen s 234 glasovi, dr. vitez Starzynski z 308 glasovi, Steizwander z 311 glasovi, Zazvorka z 227 glasovi, Pernerstorfer z 207 glasovi.

Po prečitjanju došlih vlog je prečital ministerski predsednik baron Bienertth svoj govor.

Ministerski predsednik Bienertth je naglašal, da se predstavlja nova vlada zbornici v resnih in težavnih časih. Govoril je nato o zunanem položaju in naglašal, da sedanjo krizo označujeta sporazumljenje s Turčijo in pa izjava našega belgrajskega poslanika. Žrtve za sporazum s Turčijo so velike, a ne prevelike, če vpoštevaemo, da imamo zdaj neizpodbitno pravico do pravega naslova za aneksijo Bosne in Hercegovine. Po sporazumu s Turčijo je znatno odnehala napetost, dasi še ni popolnoma izginila. Nepojasnjene so pa še zdaj razmere s Srbijo in s Črno goro, ki stavita nemogoče zahteve. Namen vlade je, da se po direktnem sporszumljenju ustvarijo redne razmere s Srbijo. Vlada se je tega držala in se ni ozirala na razna poročila iz sosedne kraljevine. Pred kratkim je bilo po izjavi našega belgrajskega poslanika omogočeno, da se Srbija lahko neposredno izjavi. Ni izključeno, da se položaj v Srbiji tako izpremeni po vplivu velevlasti, da ne bo izključena redna in praktična politika. Avstro-Ogrska bo rada pripravljena dobrohotno voditi pogajanja o gospodarskih in prometnih vprašanjih, če Srbija izpremeni svoje stališče nasproti Bosni in izjavi, da hoče korektne in prijateljske razmere z monarhijo. Dasi upamo na vzdrževanje miru, je pa le mednarodni položaj tak, da moramo biti pozorni, pripravljivi in da moramo zediniti vse državne moči. Zato je potrebno premirje. Zapostaviti moramo vse, kar bi nas razdvajalo.

V nadaljnjem svojem govoru naglašal Bienertth, da hoče vladati ustavno in postavno. Naglašal, da pričakuje vsa javnost, da se izpremeni zastareli poslovnik tako, da ne bo svoboda, red in obstoj državnega zbora odvisen od malih manjšin. Pred Veliko nočjo želi vlada, da se reši predloga o vojaških novincih, nadalje podržavljenje železnic; nadalje čakajo rešitve druge postavne predloge: anek-

sijaska postava, jezikovna postava, italijanska pravna fakulteta.

Glede na državne finance naglašal potrebo, da se mora varčevati in potrebo dalekosežnega finančnega načrta.

Po Bienertthovem govoru ukori predsednik poslance Choca, Liayje, Zemličko in Kalino.

Bienertth je predložil sledeče vladne predloge: Poslovnikova izprememba, aneksijaska postava, jezikovna postava in razdelitev okrožij na Češkem, o tiskarskih in pomnožilnih aparatih, postavo o zobotehnikih, socialno zavarovanje, postavo proti pijančenju, o italijanski pravni fakulteti na Dunaju, postavo o razveljavljenju varuštva, o sodni praksi pravnih praktikantov, ki niso v sodni službi, proračun in več drugih manj važnih predlogov. Odsekom se nakaže brez prvega branja predloga o italijanski pravni fakulteti.

Posl. Nemeec je predlagal otvoritev debate o vladni izjavi. Predlog je bil odklonjen. Posl. dr. Funke je predlagal, naj se izvolijo prejšnji odseki. Predlog je bil vsprejet. Nato je bila seja zaključena.

Četrkova seja je bila mirna. Na dnevnem redu je bil nujni predlog dr. Šusteršiča o mažarski bosenski agrarni banki. Dr. Šusteršič je povdarjal, da Avstrija ni žrtvovala zato denarja in krvi, da bi sedel s to banko bosenski kmetje namesto svobode dobili oduševstvo. Za dr. Šusteršičem je govoril finančni minister Bilinski, ki je izjavljal, da zadeva nikakor še ni definitivno rešena in da bo avstrijska vlada porabila ves vpliv, da Avstrija ne bo oškodovana. Stališče avstrijske vlade je, da bi o tej stvari moral v prvi vrsti razpravljati bosenski deželni zbor in da vprašanje odkupa kmečkih zemljišč ni prepustiti kakemu finančnemu zavodu. — Dr. Šusteršičev predlog je zbornica soglasno sprejela.

Zbornica je včeraj nadaljevala razpravo nujnega predloga posl. Hajna radi preganjanja češkega časopisja. Na interpelacijo je odgovarjal pravosodni minister Hochenburger.

Posl. Zahradnik je naglašal potrebo, naj bi se kmalu vrnil na Češkem narodni mir na pravični podlagi ter izjavil, da se vsi češki poslanci čutijo solidarni z jugoslovanskimi brati glede njihovih pritožb proti sedanjemu pravosodnemu ministru. Češki poslanci bodo odločno podpirali tozadevna stremjenja Jugoslovancev.

Posl. Hajn je imel svoj zaključni govor v češkem jeziku. Nujni predlog Hajnov je bil odklonjen. — Posl. Klcfač je utemeljeval svoj predlog glede uporabe agenta provocateurja Mascheka.

Na interpelacijo posl. Klcfača je odgovarjal minister za notranje stvari Haerdtl. Posl. Klcfač je v ostrih izrazih protestiral proti izvajanju ministrovim, nakar je bila nujnost Klcfačeve interpelacije z 182 proti 156 glasovi odklonjena.

Zbornica je nato prešla na dnevni red, katerega prvi predmet je bil: prvo čitanje rekrutnega kontingenta. Kakor prvi govornik se je prijavil za besedo posl. Demšar. — Razprava je bila na to prekinjena in seja zaključena. Prihodnja seja v ponedeljek pop. ob 3. uri.

Dopisi.

Črniče. — Volitev župana in podžupana se je vršila pred par tedni pri nas. Županom je izvoljen naš velezaslužni in priljubljeni veleposestnik, g. Leopold Bolko, ki nam je županil uže več let poprej. Dasi se je branil, se je konečno vendarle udal želji starešin in ljudstva, med katerim uživa splošno spoštovanje. Bog živi novega župana in podžupane! Ljudstvo stoji z Vami, zaupa Vam in pričakuje, da boste stali vedno na pravem mestu, ko se bo šlo za dobrobit županije, za nje blagor in procvit!

Devin. (Momeci, na krov!) — Meseca sept. preteklega leta so mi poslali „krščanski občinarji“ devinski (??) častno diplomu na knezo-nadškofijski ordinarijat. Ker pa nosi diplomu le nedoločeno podpis „krščanski občinarji“, nisem prav gotov, kdo naj bi bili ti „kršč. občinarji“, da bi se jim zahvalil za tako laskovo odlikovanje. — Čakal sem pol leta, da se tudi osebno oglasi pri kn. nadškof. ordinarijatu. Pa zastoj! Kažejo se jako skromne. — Ker mi je pa geslo: vsakemu svoje, sveto, ne maram, da bi „kršč. občinarji“ ostali brez plačila. — Zato so javno naprošeni, da se potrudijo na knez. nadškof. ordin. v Gorico in tam osebno potrdé pristnost diplome. — Čaka jih zato mastna nagrada. — Stroške in zamudo časa plača podpisani. — Požurite se, to Vas ljudno prosi

Vaš kaplan

Frančišek Švara.

Iz Št. Andreža. (Omika v liberalnih društvih.) — V nedeljo 7. t. m. so se napravila naša dekleta malo na sprehod do mitnice pri Rojicah. V krčmi g. Vižintina je bilo par „fantov“, liberalnega društva „Sočebčan“, katero se je ustanovilo pred par meseci pri Barki. Ko zagledajo naša dekleta, začeli so jih zmirjati, seveda to le zaradi tega, ker so v našem „Slov. kat. izobr. društvu“. Odlikoval se je najbolj „omikan“ človek neki M. B. Ta M. B. je dekleta zmirjal z „Donne di note“, kar je pozneje tajil, ko so ga dekleta podučila, da tako ravnaje ne pristojata omikanemu človeku.

Nato so se dekleta podala proti domu. V Št. Andrežu dobijo brata M. B., Povedati so mu hotele, kako surovo jih je napadel brez povoda. M. B. je odgovoril: „Je imel prav“, potem še zaklical: „Naj vam sv. Duh razsvetli pamet“. Bravo „narednjaki“! Torej M. B. je uže razsvetljen, ko surovo napada mirne ljudi po cestah. To so vam razsvetljenci. Lepo ste vzgojeni! Ste lahko ponosni na svojo omiko. Barabi delajo večkrat slično tako. — Vprašamo: Ali je ustanovil „znani ljudski govornik“ društvo za to, da se bodo učili fantje v njem zmerjati in napadati? Slabi „Sočebčanci“ ti braniki! Hočejo biti nekaki čuvaji slovenske narodnosti pri Barki, a z italijanskimi psovkami zmerjajo člane slovenskega društva v katerem se goji omika, krščanstvo in zvestoba do domovine! Živeli psovalci slovenskih rojakinj! Kakoršni so sami, tako mislijo o drugih. Nekdo.

Kneža. — Preteklo nedeljo 7. t. m. smo pri nas srečno in slovesno pokopali pusta. Pogrebne ceremonije je opravil g. kmet-polica Jermolja in imel nato pretresljiv nagrobni govor. Govoril je o vojski in o vseh strašnih rečeh, ki so mu ravno prišle na um. — Neki zadolžen kmet je za Mermolja tako navdušen, da je pripeljal seboj na kmečki shod tudi precej debelo kravo. Ta je bila pa tako hudomušna, da ga je ves čas vlačila od enega kraja ceste pa do drugega. Mož je bil namreč malo pregloboko pogledal v — „kmečki glaž“ in tako praznoval namesto kvaterno agrarno „kvarinovo“ nedeljo. Druge nasreče to pot ni bilo. — Mermolja se smeje, — mi tudi! —

Politični pregled.

Odlikovan minister.

Cesar je počel ministru za deželno brambo Flm. Georgiju v priznanje izrednih zaslug red železne krone prvega reda.

Zavleči hočejo „veleizdajniški“ proces v Zagrebu.

Zagovorniki se pritožujejo, da hočejo gotovi krogi namenoma zavleči „veleizdajniški“ proces. Zaslisanje prvoožboženca Adama Pribečevića traja že 6 dni. Ker je še 52 drugih ožbožencev, bi samo zaslisanje vseh teh trajalo skoro eno leto, ako se bo vsakaga ožboženca zaslislavalo malodane teden dni. Zagovorniki so mnenja, da se proces namenoma zavlačuje, in sicer z vednostjo bana barona Raucha, o katerem je poslanec dr. Šurmin s svojo interpelacijo v peštanskem parlamentu dokazal, da je udeležen pri tem procesu in da vpliva na tok obravnave. Rauch hoče s tem zavlačevanjem zagovornike, ožbožence, javnost in časopisje utruditi in zmanjšati javni interes za razpravo.

Balkanska kriza.

Položaj na Balkanu je še vedno jako zamotan. Avstro-Ogrska ni namreč prav nič zadovoljna z zadnjo srbsko noto, ki ne meri na to, da bi se konflikt med Avstro-Ogrsko in Srbijo skoro končal, ampak hoče celo zadevo le zavleči, da dobi dovolj časa se bolje pripraviti na vojsko. Srbija pravi namreč v svoji noti, da ne zahteva od Avstrije teritorialnih ali pa kakih drugih kompenzacij, marveč da hoče, da se vsa balkanska zadeva reši na konferenci v Beogradu, ki so podpisale berlinsko pogodbo. Srbija noče torej nikako priznati aneksije Bosne in Hercegovine in hoče, da se s tem vprašanjem bavi konferenca, v kar pa Avstrija nikdar ne dovoli. Zaradi tega in pa tudi zato, ker ni Srbija še ničesar odgovorila na zadnjo avstrijsko noto, katero je izročil avstrijski zastopnik v Beogradu grof Forgach in dalje tudi zaradi tega, ker se Srbija vedno bolj oborožuje, ker prihajajo v Srbijo celo ruski častniki itd. itd., je položaj na Balkanu še vedno veličen.

Darovi.

Za „Šolski Dom“

je došlo upravnitvu: dr. Jos. Pavlin, profesor v Gorici, 2 K; Eivard Štrekelj, vik. v Vrtojbi, 10 K;

„Za Gregorčičev Dom“

je došlo upravnitvu: Eivard Štrekelj, vik. v Vrtojbi, 10 K;

Novice.

Kar smo pisali o izkoriščevanju denarnih zavodov in o vklepanju narodne ideje v okove kramarske politike, je prizadetega gospoda hudo speklo. To se razvidi iz psovki, ki jih meče „Soča“ okoli sebe, in iz otročjega besedičenja, da je „Gabršček korenito zamašil „Gorici“ brbljavi gobec“. Ubožec! Gabršček je že l. 1906. obljubil, da odgovori na „brezvestno blebetavost „Gorice“ o investiranem denarju dveh naprednih denarnih zavodov“. Med tem je zasedel že skoro celo posojilniško hišo v Gosposki ulici, prevzel hotel Jelen v svojo upravo in odprl v Trgovskem domu novo trgovino, a do danes ni odgovoril niti na eno naših vprašanj, koliko plačuje v gotovem denarju za te prostore v hišah dveh denarnih zavodov, katerima on načeluje.

Da bi odvrnil pozornost čitateljev od sebe, vpraša, kako je investovan ljudski denar v „Šolskem domu“, sirotišču, v hišah Monta in Centralne. Ne, ne, na ta način se nam ne izmuzne! Najprej hočemo slišati že pred 2 leti objavljeni odgovor, potem še le odgovorimo med drugim tudi na abotno vprašanje, koliko plačuje „Gorica“ „Šolskemu domu“.

V zadnjem času so se oglašali v „Soči“ razni poštenjaki, ki so razkladali

brez vsacega znaka sramu, kako so prišli do — denarja in do eraričnih trt. Eden je pripovedoval, da je bil ob zadnjih deželnozbornih volitvah brez cvenka. V tej zadregi se je ponudil za agitatorja in dobil precejšnjo svoto denarja. Kronice je vtaknil v žep, a zlorabil je zaupanje tistih, ki so mu dali denar v dovoljene agitacijske namenc. Tako n. pr. je obljubil iti v Repentabor agitirat, a šel je po svojih opravilih v Vale kupovat drva. Zvečer istega dne je pa vendar poročal o vseh v Repentaboru in o političnem stanju na Szanščini. V Dalmaciji si je dal spisati 3 izjave z izmišljenimi podpisi. Ko se je vrnil na Kras, je poročal o „vseh“ v Dalmaciji in producirati falsificirane izjave.

Ne maramo preiskovati, v koliko se ta dejanja dotikajo kazenskih paragrafov; to je naloga državnega pravdnitva, kateremu so ti slučajji po „Soči“ znani. Zgrazati se pa mora človek nad cinizmom, s katerim pripoveduje dotičnik svoja maločasna dejanja.

Na naše vprašanje o trtah je odgovoril vsaj deloma bivši komenski župan Josip Švara. On pravi, da se nahaja 5000 trt, ki jih je dobil brezplačno iz državne trtnice, v „Mircah“ in v „Ogradi“. Zanimivo je, kako je prišel do njih. Ker bi jih ne bil kot bogat mož nikdar dobil brezplačno, znal si je tako-le pomagati: Spisal je na polo papirja imena 15 „revezav“ in s temi podtaknjenimi prosilci je dosegel zase 5000 eraričnih trt. „Reveži“, ki so figurirali v prošnji kot prosilci, niso o prošnji nič vedeli in tudi trt niso dobili. Prošnjo je priporočal in podpiral bivši vinarški zaupnik poslanec Jozef Štrekelj, ki ni vprašal — tako piše Jos. Švara — so li dotični vpisanci potrebni trt.

Ali se hoče državno pravdnitvo baviti s tem slučajem ali ne, nas ne briga; strmeti pa moramo nad hladnokrvnostjo, s katero pripoveduje J. Švara o svoji trtni afari.

Predsedniku in učiteljem „agrarcev“ piše neki „Koprivski“ v „Kmečkem glasu“: „Kdo smo mi? „Kmetje“! Kdo so oni? „Gospoda“! Torej oni so gospoda, isti sloj, kojega mi s svojo žuljavo roko redimo; isti sloj, kateri hoče po sili vedno na naših ramenih sedeti ter, nam rogajoč se, prazniti očitno in skrivaj naše žepe“.

Kaj pravijo k temu dr. Franko, učitelja Bajt in Križman? Kaj ne, nekoliko prehud poper?! —

„Narodna Tiskarna“ v Gorici nanznanja onim čč. cerkvenim oskrbnitvom, ki so naročila spovedne listke (rdeče), da se jim dostavijo do prih. četrta.

Obrtno šolstvo v Solkanu. — V Solkanu se je ustanovil stalni potovalni pouk za mizarje. — Pouk je neobvezen. — Potovalni učitelj je na razpolago vsaki dan od 8.—12. ure predpoldne onim mizarjem, ki želijo vsakovrstnih strokovnih pojasnil. — Med tem časom si lahko vsak ogleda uzorne predloge stavbinskega in pohištvenega mizarstva, kakor tudi uzorce tehnično-dovršnih del, katere si, v slučaju uporabe, tudi lahko izposodi. Popoldne je določen čas za obisk interesiranih delavnic. Pouk v strokovnem risanju je razdeljen v dva kurza in sicer za mojstre ob četrtkih od 6.—8. ure zvečer in za pomočnike ob nedeljah od 10.—12. ure predpoldne. Da se v Solkanu zna ceniti važnost strokovne izobrazbe, pričča to, da se občina ni ustrašila stroškov nastalih z razpolago učnih prostorov, in luda se je prijavilo v risarske kurze 77 mojstrov oziroma pomočnikov.

Agrarni „dokazi“. — Na svojem shodu v Kobariču je rekel liberalno-agrarni agent: „Kmečke stranke nočejo priznati ne liberalci ne klerikalci. „Soča“ namreč sedaj molči in nam ne nasprotuje, vsled tega nas pa „Gorica“ in „Primorski list“ neprestano napadata, da smo liberalci... Kmečka stranka nima z liberalci nobene zveze“. — Mi moramo uprav strmeti nad toli brezobraznimi

trditvami! A! meni Mermolja, da je začetek izobrazbe — farbarija? In tako „izobrazbo“ hoče on širiti med našim kmeti s svojim „Glasom“!? Žalostna nam majka! Kam pridemo, če se bo našemu kmetu prodajala za strokovno izobrazbo aresnica! „Soča“ molči, pravi Mermolja. Da, da, in ta molč je glasen govor. Mi smo Mermolji enkrat že pojasnili, zakaj „Soča“ molči. Molčala bo tudi dalje, dokler bo delal Mermolja — ne za kmeta, ampak — za „Sočo“, nje žep, nje liberalizem, kakor dela človek, ki ni le dogovorjen, temveč tudi plačan. Mermolja naj le poskusi delati nasprotno politiko, kakor jo dela doslej, potem bo videl, ali bo „Soča“ še molčala. „Soča“ zavihti svoj „pasji bič“ celo nad posamno osebo, če ji stopi nasproti; in zdaj naj bi molčala kar celi nasprotni stranki! Mi nimamo Mermolja za tako neumnega, da bi mogel verjeti svojim lastnim besedam. In pa, saj ga „Soča“ sama postavlja na laž. Ona sama razkriva, kar Mermolja na shodih prikriva. Že za časa zadnjih volitev je nekega tarnajočega somišljenika v listnici urednitva tolažila: Mi in „agrarci“ ločeni „marširamo“, a združeni točemo. (Getrennt marschirt, vereint geschlagen.) — Dalje je pisala „Soča“ v letošnji 15. številci: „Agrarci“ bodo pač napredni agrarci, kakor imamo napredne delavce, trgovce, obrtnike itd. Protiklerikalni so — in to je s političnega stališča glavno vprašanje... V težnjah za modernim napredkom človeštva, v stremljenju po enotnem svetovnem nazivanju (!! v liberalizmu, ured. „Gorice“) ne bo razlike med nami, ki tičemo skupaj.“ — To je pisala „Soča“ 6. februarja in s tem naravnost povedala, da so „agrarci“ le oddelek liberalne stranke, določen za lov na kmete. O kakem protestu zoper to jasno liberalno izpoved ni v „Kmečkem glasu“ ne duha, ne sluha. Mermolja si ne upa tej očitni izvaji vrhovnega agrarno-liberalnega vodstva cponirati, on molči in lovi dalje kmete na liberalne limanice. —

„Kmečka stranka nima z liberalci nobene zveze“ je taka gorostasna laž Mermoljeva, da jo more otipati največji politični tepec. Haj, g. Mermolja, kaj pa famozni „Slovenski klub“ v deželnem zboru?! Ali ni to pristna zveza, da še več, prava pravcata spojitev? Kako bi bilo drugače mogoče, da bi bili „agrarci“ popolnoma izginili v vodstvu liberalnega generala! G. Mermolji prepustimo zopet „besedo“, ki mu pa najbrže obtiči v grlu, kakor so mu še vse od nas podeljene.

Naši kmetje na deželi imajo v tem nov dokaz, kak švindler je ta „agrarna“ stranka!

Nova slovenska kolonialna trgovina v Gorici v hiši „Centralne posojilnice“ na Josipa Verdi tekališču št. 32, katero sta otvorila brata Anderwald, priporočamo najtopleje našemu meščanstvu in tudi našim deželanom. Trgovina je krasno urejena, blago ima dobro in postreže z istimi cenami kakor druge lažke trgovine te stroke. Naša dolžnost je torej, da to podjetje podpiramo. Slabo spričevalo bi si dali Slovenci, ako bi ne mogli s svojimi naročili vzdržati kolonialno trgovino na širši podlagi. Take trgovine smo uže davno pogrešali v dolenjem delu mesta. Naj se nikdo ne vstraši velikih šip in krasne izložbe. Tvrdba postreže bolje kot nobena druga trgovina te stroke vsako stranjo, najsibodi kmet ali gospod. Torej?

Vipavska železnica. — C. kr. ministerstvo za železnice je dovolilo se svojim odlokom 12/2. 1909, št. 70414/19 1908, da se zviša na lokalni železnici Gorica-Ajdovščina brzina od 25 na 35 km za uro. Radi tega se občinstvo opozarja, da mora biti od sedaj naprej bolj oprezno pri prehodih in prevozih čez rečeno železnico in še posebej da mora natančno paziti na svarilne znake bližajočih se vlakov. To se daje na obče znanje vsled ukaza c. kr. namestništva v Trstu z dne 25/2 1909 — II. — 257 — 09.

S tem bo gotovo vstreženo potujočemu občinstvu po vipavski železnici. Saj

so bile pritožbe splošne zaradi počasne voznje na tej železnici. Razne šale so se zbijale z voznjo na tej železnici. Saj ime „polževka“ je uže splošno znano, pa tudi beseda „štifletencug“ se je udomačila med ljudstvom. S tem odpade mnogo mrmranja in zabavljanja. Saj to bi se moralo uže kedaj zgoditi.

Nedeljski počitek. — Te dni se je uredil nedeljski počitek za naše mesto in sicer tako-le: Brivci bodo imeli ob nedeljah odprto brivnico od 7. zj. do 3. ure pop.; trgovine s kolonialnim blagom bodo odprte ob nedeljah od 7. ure zj. do 10. izvemši meseca julij in avgust, ko so trgovine celi dan zaprte; vse druge trgovine bodo vsako nedeljo skozi celo leto zaprte; trgovske in druge pisarne bodo smele biti odprte ob nedeljah le od 9. do 11. ure; posredovalnice bodo smele biti odprte od 8. do 11. ure, z opombo, da vsaki uslužbenec ima pravico biti prost vsaj vsako drugo nedeljo. Te določbe stopijo koj v veljavo.

— Manufakturne trgovine bodo, vsled nedeljskega počitka, skozi celo leto vsako nedeljo zaprte. To dajemo na znanje našemu ljudstvu na deželi.

— „Slov. kat. izobr. društvo“ v Št. Andrežu priredi v nedeljo 14. t. m. takoj po blagoslovu predavanje s skioptičnimi slikami. Predava dr. K. Capuder o zgodovini Francozov na Slovenskem. — Slavno občinstvo se vljudno vabi, da se v obilnem številu udeležbi tega zanimivega predavanja. Odbor.

— V Dornbergu se bode vršil dne 19. t. m. ob 3. uri pop. čebelarški shod v šoli. Vabljeni so k temu poučnemu shodu vsi domači, kakor tudi čebelarji iz sosednjih občin. Predaval bo o čebelarstvu g. A. Likozar, nadučitelj in čeb. strokovnjak v Ljubljani.

— I. redni občni zbor slovenskega delavskega stavbenega društva „Svoj dom“ v Gorici se vrši v soboto dne 27. t. m. ob 8. uri zvečer pri „Jelenu“ z naslednjim dnevnim redom: 1. odobrenje letnega poročila ravnateljstva; 2. odobrenje računskega sklepa; 3. volitev 3 članov ravnateljstva, 2 namestnikov in 2 rač. preglednikov; 4. določba remuneracij ali nagrad. — Ako bi bil ta občni zbor nesklepčen, se vrši drugo uro pozneje istotam.

— Hudo burjo so imeli v Šempasu minuli teden. Z vsa silo se je zagnala v poslopje nekega posestnika, katero rabi za klet in senik. Burja je streho razkrila in podrila še precej zidu. Škode je okoli 500 K.

— Stroj za čiščenje blata je nabavil naš magistrat, kakoršne imajo uže

po raznih drugih mestih. Stroj, v katerega sta vprežena dva konja, poriva z ulice blato h kraju. Po tleh se drzajo nekake krtače in le te spravljajo blato v obcestne kanale. Zdi se, da je taka naprava praktična. Sedaj mogoče ne bomo imeli čevelj na debelo blata po gorških ulicah. Saj je bil uže skrajni čas, da se je kaj naredilo za odstranjenje blata z ulic.

— Poskus samomora in samomor. — Včeraj zjutraj so zapazili na koperski železniški postaji v vlaku, ki je prišel iz Trsta, v nekem vagonu mlado dvojico v krvi. Bila sta stara to 22-letni Freisteiner, rojen v Gorici a pristojen v Celje in 18-letna služkinja Romanello. Prvi je bil mrtev, druga pa smrtno obstreljena. Našli so blizu njiju revolver, iz katerega so bile izstreljene 3 patrone.

— Smrtna kosa. Včeraj je umrl v goriški bolnišnici učitelj Polbrdom g. Franc Kokole.

— Pred sodiščem sta stala v ponedeljek Anton Butkovič in Iran Prellec, polubrata iz Sovodenj. Obtožena sta bila, da sta se zoperstavljalta sovodenjskima občinskima redarjema o priliki, ko se je Anton Butkovič nelepo obnašal pri nekem dekletu. Obsojena sta bila vsak na 4 mesece zopora.

Nek Kolenc iz Gorice je znan postopač. Krađe kjer mora. Obsojen je bil uže večkrat zaradi tega. Sodnikom je torej dober „znanec“. Te dni je stal spet pred sodiščem zaradi raznih tatvin. Sodnišče ga je obsodilo v 11-mesečni zapor. To ga je razkačilo, da je potegnil en kol iz ograje, ki se nahaja v sodni dvorani ter ga hotel zagnati sodnikom v glave. Jetniški paznik je to še pravočasno zapazil in to preprečil. Zaradi tega bo spet stal pred sodiščem.

Zoper četrtlo božjo zapoved se je pregrešil 32-letni omoženi Ivan Zorzut iz Št. Ferjana. S stariši je grdo ravnal. Zaradi tega seveda so bili prisiljeni, ga odstraniti iz hiše. Prišel pa je trikrat nazaj. V mesecu decembru je prišel spet enkrat in hotel odnesti iz hiše razno blago, ki pa ni bilo njegovo. Mati se je temu protivila, kar je nevhvaležnega sina tako razjezilo, ad je naskočil stariše in jim prizadejal nekatere telesne poškodbe. Vsled tega se je moral zagovarjati pred okrožnim sodiščem, ki ga je obsodilo v 14-dnevni zapor s postom vsaki teden.

— Ustrelil se je v petek vojak 47. pešpolka IV. stotnije, nastanjene v vojašnici na Travniku po imenu Ivan Prosch, star 22 let. Ostal je na licu mesta mrtev.

— Obesil se je na Opčinah France Karis iz Povirja stanujoč na Opčinah.

Prišel je namreč v torek zvečer nekoliko vinjen domov ter se je hudo sprl z družino. Ponoči je vstal in ko so ga šli iskat, našli so ga v skednju obešenega.

— Umor ali kaj? — Iz Ronk se poroča, da so dobili na hribu takoimenovanem „hrib s šest luknjami“ blizu Doberdoba mrtvega ovčjega pastirja iz Šoleščana v Furlaniji. V sredo zvečer so prišle ovce, katere je na imenovanem hribu posel ovčar, same meketaje domov. Ko so ljudje videli ovce prihajati domov brez pastirja, so se seveda temu začudili in čakali istega dolgo časa. A pastirja le ni bilo domov isto noč. Drugi dan so se podali ga iskat na hrib. In res, našli so ga mrtvega na hribu v groznem stanju: napol opečenega s popačenim obrazom v zemljo obrnjenim. Dosedaj se ni še dognalo, ali je bil na njem izvršen zločin umora ali kaj drugega. Mrtveca so spravili v mrtvaško kapelico na pokopališču v Ronkih.

— Samomor. — V Žabčah pri Tolminu se je izvršil samomor. V soboto zjutraj se je namreč ustrelil iz revolverja v sence okoli 35 let stari Matija Šorli, doma iz Žabč pri Tolminu. Našli so ga mrtvega. Kot vzrok samomoru se navaja slabo finančno stanje. Samomorilec je bil prekupčevatec s teleti in maslom.

— Nelepo šalo so zbijali nekateri Šempasci v gostilni Jožefa Hamar. Sedeli so namreč okoli ognja, na katerem je visel kotel vrele vode. Za šalo so začeli metati klobuke preko ognja. En klobuk pa je padel v vrelo vodo. Nek mladovan ga je hotel vzeti iz kotla, a se je pri tem hudo oparil tako, da se je moral poditi k zdravniku.

V kinematografu, ki se nahaja v dvorani „Central“, se bode od 15. t. m. naprej predstavljalo „Kristusovo trpljenje“, na kar uže sedaj opozarjamo naše občinstvo.

— 9000 tatov v Trstu. V Zadru se vrši te dni kazenska obravnava proti nekima Koren in Jedrejčiču, ki so izvršili razne tatvine v Ljubljani, Trstu in Zadru in ki so posebno trgovcu Jabučinu iz Ljubljane prevrtili železno blagajno, iz katere so odnesli mnogo denarja. Med pričami v tej pravdi se nahaja tudi policijki oficijal Titz iz Trsta, ki je med drugim povedal, kakor poroča „Piccolo“, da se nahaja v Trstu 9000 tatov, katere vse ima v evidenci tržaško policijsko ravnateljstvo. Kaj, ako bi se tudi ta „stan“ v Trstu organiziral?!

— Slovenska zmaga v Trstu. — Pri volitvi v cenilno komisijo za osebni davek III. skupine četrtga, petega in šestega predmestnega okraja so zmagali slovenski kandidati.

— Prebivalstvo Trsta. — Po naj-novejšem štetju šteje Trst 214 tisoč prebivalcev.

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo

Gospodarske vesti.

Kako se spomladi gnoji krompirju s Tomasovo žlindro, ali po jarkih, kakor krompir, ali kar počez? — Tomasova žlindra za gnojenje krompirju spomladi prepočasno učinkuje, zato se ne sme nadejati zelo povoljnega učinka, zlasti če se ne gnoji tudi z gnojili, ki imajo v sebi redilnih snovi, ki jih krompir potrebuje poleg fosforove kisline. Za krompir je veliko bolj priporočati superfosfat, in sicer pomešanega s kalijevo soljo in z amonijevim sulfatom. Če pa že na vsak način hočete njivo za krompir pognojiti s Tomasovo žlindro, storite to takoj, in sicer kar počez.

Sčim naj namočimo kole za vinograd iz sveže akacijevine, da bodo bolj trpežni v zemlji, in kako se taka tekočina napravi? Sreži akacijevi trtoi koli se najbolje narede trpežni, če se namakajo v raztopini modre galice. V to svrhu se namakajo že ošpičeni koli po nekaj dni v 2 odstotni raztopini modre galice, in sicer na ta način, da se postavijo toliko globoko v kako posodo, napolnjeno z omenjeno raztopino, da tekočina dosegne višje sega po kolih, kakor pridejo v zemljo.

Kinematograf Salon Central.

PROGRAM:

Za videti samo od 14. do 20. marca.

Rojstvo, življenje, trpljenje, smrt in ustajenje Jesusa Kristusa.

Krasne, pretresljive, resnične žive slike v 90 oddelkih.

Povzdigljiva moč te pretresujoče velike žaloigre, za odrasle in mladost vsakega stanu in vere. M M

Znižane cene!

Predstave ob delavnikih ob 5, 6, 7 in 8 uri zvečer. V nedeljo predpoldne ob 11 uri predp., popoldne ob 2., 3., 4., 5., 6., 7. in 8. uri.

Došlo je

spomladno - letno blago

v velikanski izberi.

Zbirke vzorcev so vedno na razpolago zastoj in poštine prosto.

ZALOGA je nedosegljiva te stroke v GORICI.

CENE SO STALNE. Postrežba strogo poštena.

„Krojaška zadruga“ Gorica. Gosposka ulica števil. 6 in 7.

Trgovina se nahaja v novih prostorih.

Obleke

po najnovejšem modernem kroju za deklice manjše in odrasle, za dame in gospode dobe se v **graški trgovini „Graz“**

Jakominiplatz 14

= (v svoji lastni prodajalnici.) =

Ta trgovina je prve vrste za konfekcijsko blago, za perilo in za platneno blago, za pletenine in za obutev.

Ilustrovani ceniki se dobivajo zastoj in franko.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici
Gospodarska ulica št. 25

prilagojena čistiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Ceylon, Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljinske prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Znidarič & Valenčič. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Svoji k svojim!

Staroznana narodna trdka:

Anton Iv. Pečenko

GORICA, ulica Jos. Verdi 26

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; potem s pylzenjskim pivom „prazdroj“ iz sloveče češke „Meščanske pivovarne“, in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčkih in steklenicah; z domačim pristnim tropinovecem I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 lit. naprej franko goriška postaja.

Cene zmerne.

Rojaki! Spominjajte se ob vsaki priliki „šolskega doma,“

Rihard in

Felix Majer

Dunaj II. Kaiser-Josefstrasse 30

erarni liferanti kupujejo in prodajajo seno, slamo, rezanico in krompir vsake vrste pod najugodnejšimi pogoji.

Velepodjetje prve vrste v lastnem obratu z lastno parno silo.

Stavbena trdka

Znidarič & Stepančič
Gorica.

Tržaška ulica številka 29.

se priporoča sl. občinstvu in drugim korporacijam za izdelovanje vsakovrstnih stavbenih del.

Prevzema nadzorstvo in izdelovanje načrtov ter statičnih računov.

Za obila naročila se toplotno priporočata

Znidarič & Stepančič.

Jedilna mast

Ceres

Jaz rabim „ceresove jedilne masti“ le tričetrtine tega, kar bi morala rabiti druge živalske masti in pri vsem tem napravi jedi jako okusne

Pijanosti ni več.

Uzorec tega čudeznega izdelka „COZA“ se pošlje brezplačno.

More se dati v kavi, v mleku, v pivu, v vinu ali v jedilih ne da bi pivec to zapazil.

Prasek „COZA“ učinkuje čudovito, tako, da se pivcu pristudi alkohol in vse alkoholne in močne pijače. Ta prašek deluje tako mirno in gotovo, da mu ga smejo dati žena, sestra ali hči dotičnika, ne da bi on zapazil, kaj je resnično povzročilo njegovo zdravljenje.

Prasek „COZA“ je prinesel mir v tisočere družine, je rešil ogromno oseb sramote in ponižanja, da iz takih oseb je

celo napravil čvrste, močne in vsakega dela zmožne ljudi. Ta prašek je že marsikatera mladeniča spravil nazaj na pravo pot sreče ter je podaljšal za mnogo let življenje mnogim osebam. Zavod, ki poseduje ta čudodelni prašek, pošlje vsem onim, ki zahtevajo knjigo s 1500 zahvalam, in en vzorec. Dopisuje se v nemškem jeziku.

Zajamčeno je, da je prašek popolnoma neškodljiv.

COZA ISTITUTE 62, Chancery Lane

London 257 (Anglija)

Na pisma je djati znamko 25, na dopisnice za

10 stotink

Poprava in komisijska zaloga dvokoles in šivalnih strojev, gramofonov za koncerte in gostilne

ter vsakovrstne plošče, zastopnik automatov za gostilne in vsakovrstnih kmetijskih strojev. — Stara dvokolesa se emajlirajo po ceni z ognjem pri **BATJEL-U**

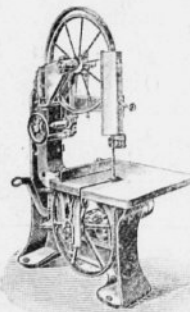
GORICA Stolna ulica 3-4.

Prodaja tudi na mesečne obroke. — Novi slovenski ceniki franko.

Epilepsija.

Kdor trpi na epilepsiji, bolezen sv. Vnetina in na drugih sličnih boleznih, ta naj se obrne na privilegirano lekarno. Schwanen-Apotheke, Frankfurt A. M. Tu dobi tozadevno brošuro brezplačno.

— Izgotovljeno pohištvo —
lastnega izdelka priprosto
— in fino se dobi pri —
M. Černigoj-Gorica.
— Tržaška ulica 18. —
Izdeluje tudi stavbarska
in cerkvenega dela.

CENJ. DAME IN GOSPODJE — POZOR!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka. Po dolgoletnih skušnjah sva prišla do prepričanja, pa ostane „Original“ vedno le najboljši.

Original-Viktoria stroji delajo še po 10 letni uporabi brezšumno.

Original-Viktoria stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.

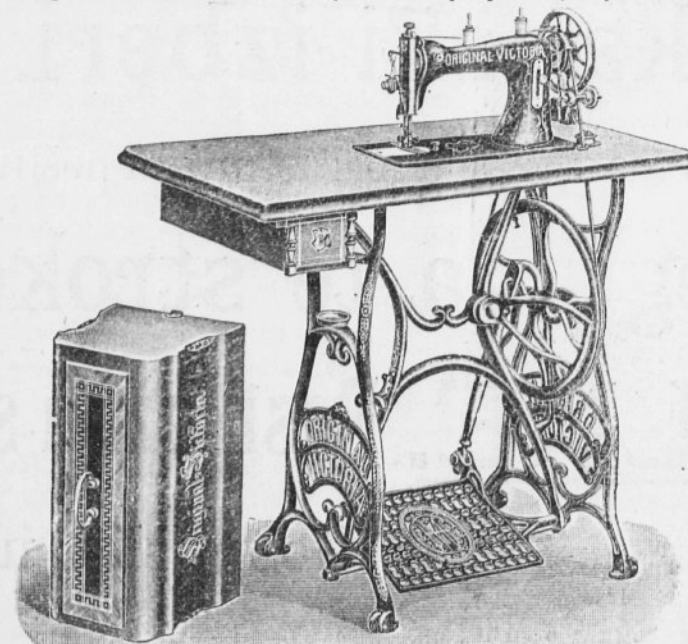
Original-Viktoria stroji so najpripravnejši za umetno vezenje (rekamiranje). Trdka stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original-Viktoria stroji so najboljši izdelek vseh dosedaj obstoječih tovarov.

Za vsak stroj jamčiva 10 let.

Nikdo naj ne zamudi priliko ogledat si pred nakupom „Original-Viktoria“ stroje.

Edina zaloga „Original-Viktoria“ strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles „Puch“ orožja, municije in vseh lovskih priprav pri trdki,

Kerševani & Čuk — Gorica Stolni trg (Piazza Duomo) št. 9.

Pristni kranjski
lanenoljnati firnež
Oljnate barve
v posodicah po 1/2 1 kg kakor tudi v večjih posodah.
Fasadne barve
za hiše, po vzorcu.
Slikarski vzorci
— in papir za vzorce. —
Laki
pristni angleški za vozove, za pokištva in za pode.
Steklarski klej
(kit) priznано in strokovno preizkušeno najboljši.
Karbolinej prve vrste
MAV & C (gips)
za podobavje in za stavbe.
Čopiči
domačega izdelka za zidarje in za vsako obrt
— in za vsako obrt —
priporoča
Adolf Hauptmann
v Ljubljani.
Prva krajska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.
Zahtevajte cenike!